

4de zondag vasten C

Lc. 15, 1-3. 11-32

Alleen al in een klein land als Nederland worden de levens van honderden jonge vrouwen en kinderen verwoest door gewetenloze mensenhandelaren die hen gedwongen laten werken in de prostitutie. Denk maar aan die vreselijke Andrew Tate, die vrouwen als gebruiksvoorwerpen beschouwt en daar ook naar handelt. In tal van landen houden genadeloze krijgsheren niet op de bevolking te terroriseren. In Zuid-Amerika worden nog steeds veel gewone boeren van hun land verdreven door grootgrondbezitters die alleen maar aan geld denken en daarvoor over lijken gaan.

Zomaar een greep, broeders en zusters in Christus, uit een eindeloos lange rij van onvergeeflijke misdaden en hun slachtoffers.

Ja, onvergeeflijk, want wie zijn wij dat we van de slachtoffers en hun nabestaanden zouden mogen verwachten dat zij de gruwelen die hun zijn aangedaan, zomaar zouden kunnen vergeven. Dat mogen we gewoon niet vragen, wij die al zo'n moeite hebben om het kleine leed, de kleinste kwetsuren die ons soms worden toegebracht, aan anderen te vergeven. Ieder van ons weet hoe moeilijk dát al is. En het maakt preken over vergeving eigenlijk tot een vrijwel onmogelijke zaak.

Het is goed om dit alles in gedachten te houden, wanneer we het evangelie van vandaag nog eens overdenken. Een evangelie dat vergeving tot centraal thema heeft. De gelijkenis van Jezus handelt over een vader en twee zoons. Maar er gaat eerst iets aan vooraf. Jezus zit aan tafel met tollenaars en zondaars, zeg maar met de misdadigers van zijn tijd, die niet leven naar het Woord van God. Het is zeer begrijpelijk, dat de Farizeeën en schriftgeleerden daar grote moeite mee hebben. En Jezus veroordeelt ze hier dan ook niet. Hij houdt ze alleen drie gelijkenissen voor, waarvan we zojuist de derde gehoord hebben. Over de Vader en zijn twee zoons.

De jongste zoon gaat finaal de verkeerde kant op. Door zijn goddeloze leven zinkt hij tot het laagste van het laagste dat voor een jood denkbaar is: het hoeden van varkens, in de joodse traditie de meest onreine dieren die er zijn. En zelfs de schillen voor die varkens zijn voor hem niet weggelegd. Hij is dus nog lager gezonken dan de varkens zelf. Zo ervaart hij nu wat honger is. Niet alleen honger naar voedsel voor het lichaam, maar ook honger naar de zin van zijn leven, die hij geheel verloren heeft. Hij heeft niets meer en hij voelt zich minder dan niets.

Pas dan komt hij tot inkeer. Hij begrijpt dat hij niet meer op de vergeving van zijn vader mag hopen. Hij verwacht niet het nog goed te kunnen maken,

daarvoor is het kwaad dat hij heeft aangericht te groot. Het enige dat hij nog hoopt, is dat hij nog een beetje zin aan zijn leven kan geven door voor zijn vader te werken. Hij beschouwt zichzelf niet meer als diens zoon. Hij is geen kind van God meer.

En dan gaat hij terug en worden we zeer verrast door het feit dat zijn vader hem omhelst, vol vreugde. Wie is die vader, dat hij zo gemakkelijk over het gebeurde heen kan stappen? Daarover zo dadelijk. Kijken we eerst naar de reactie van de oudste zoon. Deze deelt niet in de feestvreugde. Vergelijk hem maar met de Farizeeën, en misschien ook wel met onszelf: we proberen zo goed mogelijk te leven, volgens Gods Woord zover het in ons vermogen ligt, zonder zichtbare beloning. En dan wordt zo'n zwijn onthaald op een feestmaal. We kunnen ons de gevoelens van de oudste zoon voorstellen.

Maar let dan op wat de vader zegt. De vader die natuurlijk niemand anders is dan God zelf. Hij zegt twee dingen tegen de oudste zoon. Ten eerste bevestigt Hij hem: jij bent altijd bij me, mijn jongen. Hij geeft hem dus geen uitbrander omdat hij niet vergevingsgezind genoeg zou zijn. Nee, hij is zeer positief. Hij wil als het ware zeggen: wees blij. Je bent een kind van God. Wees blij dat je niet eerst tot in het diepste der diepste bent hoeven afdalen alvorens op de goede weg te komen. Verheug je daarover.

En het tweede wat de vader zegt is: Die broer van je was dood en is weer tot leven gekomen. Hij vergoeilijkt niets van wat de jongste zoon heeft misdaan. Integendeel. Hij zegt dat hij dood was. Erger kon dus niet. Maar die dood heeft niet het laatste woord gehad. Hij is weer levend geworden. De vader zegt dus eigenlijk tegen de oudste zoon: wat die broer van jou gedaan heeft, is inderdaad niet goed te praten, maar hij is tot inkeer gekomen. Verheug je daarover.

Hoe de oudste zoon reageert op deze woorden van de vader, vertelt het evangelie niet. Het heeft een open einde. Dus ook voor ons. Hoe zouden wij kunnen reageren?

Niet door het gladstrijken van wat misdadig is, niet door recht te praten wat krom is: het schreeuwende onrecht in de wereld verbiedt ons dat! Maar ook niet door ons te laten meesleuren door de spiraal van haat en vergelding. En al helemaal niet door mensen te blijven vastpinnen op kleine fouten die ze mogelijk gemaakt hebben (en die we tenslotte allemaal maken).

Misschien kunnen we op de woorden van de vader wel reageren door met Hem het geloof te delen dat het kwaad niet het laatste woord heeft, door met Hem het geloof te delen dat mensen altijd nog kunnen terugkeren van een verkeerde weg. Ja, ook Andrew Tate en zijn maten. En ons daarover te verheugen. Dát geloof is de grondhouding die uiteindelijk vergeving mogelijk maakt; de grondhouding die het mogelijk maakt om ondanks alle kwaad in de wereld met vreugde ja te

zeggen tegen het leven. Op deze Zondag Laetare, zondag van de vreugde. Want we zijn toch allemaal kind van dezelfde Vader? Amen.

Jan van de Laar, pastor